

Győri Törvényszék

Az ügy száma: 103.K.700.488/2021.
A felperes: Greenpeace Magyarország Egyesület
(1143 Budapest, Zászlós u. 54.)
A felperes képviselője: Gutper Ügyvédi Iroda (1025 Budapest, Józsefhegyi út 5B.
fsz/1.) [REDACTED] ügyvéd
Az alperes: Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal
(9021 Győr, Árpád u. 32.)
Az alperes képviselője: [REDACTED] kamarai jogtanácsos
A per tárgya: környezetvédelmi ügyben született közigazgatási határozat
felülvizsgálata

Í T É L E T

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 150.000 Ft (egyszázötvenezer) forint perköltséget.

Az összesen 276.134 Ft (kettőszázhetvenhatezer-egyszázharmincnégy) forint szakértői díjból álló perköltséget a felperes viseli.

A feljegyzett 30.000 Ft (harmincezer) forint összegű kereseti illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A döntés alapjául szolgáló tényállás

- [1] A bíróság az alperes GY/40/01956-18/2021. számú határozatában, a felperes kereseti kérelmében, az alperes védiratában, az ügyben született további közigazgatási iratokban foglaltak, valamint a perben tett nyilatkozatok alapján az alábbi tényállást állapította meg:
- [2] Az alperesi érdekelt környezeti hatásvizsgálati eljárás, Fertő Vízitelep II. ütem környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása iránti, 5906-1/2018. szám alatt iktatott beadványt terjesztett elő a Járási Hivatalnál 2018. június 26-án. A tárgyi ügy a Modern Városok Program keretében egyes turisztikai és városfejlesztési célra irányuló beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló 202/2017. (VII.10.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 8. pontja alá tartozott, így

103.K.700.488/2021/51.

nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy. A hatóság szerint a tervezett tevékenységgel kapcsolatban kizáró ok nem merült fel, azonban jelentős környezeti hatásának okán környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása volt szükséges, továbbá a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet előírásainak való megfelelés céljából környezeti hatásvizsgálatot kellett készíteni. A környezeti hatásvizsgálatot az Öko System 2007. Kft. készítette el, és azt, mint engedélyes az alperesi érdekelthez nyújtotta be.

- [3] A környezetvédelmi engedély kiadásához vezető hatósági eljárásban szakhatóságként részt vett a Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, mint területi vízügyi hatóság, valamint, mint a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve. Az eljárásban részt vett önkormányzatok jegyzői közül a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozással, valamint a településrendezési eszközökkel való összhang megállapítása érdekében Fertőrákos Község Önkormányzatának Jegyzője véleményt adott.
- [4] A Járási Hivatal 2018. augusztus 7-én kelt, 5906-34/2018. számú határozatában a Sopron-Fertő Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. (9400 Sopron, Új utca 4.) részére az Öko System 2007 Kft. által készített, „Fertő-Vízitelep rekonstrukció II. ütem környezeti hatásvizsgálati eljárása” tárgyú környezeti hatásvizsgálati dokumentáció alapján környezetvédelmi engedélyt adott. Az engedély alapján a fejlesztés alapvető célja, hogy a terület egységes, fenntartható szemléletű és koncepciójú, ütemezett fejlesztésével a rendelkezésre álló szárazulatok területén olyan, a meglévő hazai és külföldi turisztikai igényeket is magas színvonalon kiszolgálni tudó Fertő tavi öko központ jöjjön létre, mely gazdag funkció és programkínálatával egész évben – akár több napos – lehetőséget nyújt a szabadidő aktív eltöltésére, egyben vonzó és versenyképes alternatívát kínál az osztrák oldal üdülőhelyeinek. A megjelölt határozat végleges, az ellen a jogszabály által biztosított határidőben kereseti kérelmet nem terjesztettek elő.
- [5] A perrel érintett ingatlanok részei a 2/1991. (II.9.) KTM rendelettel létesített, az 5/1994. (III.8.) KTM rendelettel módosított, az 1/1999. (I.18.) KÖM rendelettel bővített és a 8/2012. (II.21.) VM rendelettel újra bővített Fertő-Hanság Nemzeti Park területének, valamint részei az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: a Natura 2000 rendelet) létesített HOFH10001 kódszámú „Fertő-tó” nevű különleges határvédelmi, - illetve létesített HOFH20002 kódszámú „Fertő-tó” nevű kiemelt jelentőségű természet megőrzési területnek is. A teljes terület része az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényben kihirdetett országos ökológiai hálózat magterületi övezetének, valamint kiemelten kezelendő tájkép védelmi terület is egyben. A környezetvédelmi engedély értelmében a teljes tervezési terület az összesen a 11.316 hektáros Fertő-tó elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen, egyúttal a 8.703 hektáros Fertő-tó elnevezésű különleges madárvédelmi területen fekszik, a beruházás az előbbinek a 0,3 %-át, utóbbinak 0,4 %-át érinti.
- [6] Az engedély III. pontjában a környezetvédelmi előírások között hulladékgazdálkodási, kármentesítési, levegő-tisztaság védelmi, zajvédelmi, természetvédelmi, üzemeltetési, felhagyási és egyéb hatósági előírásokat tartalmazott. Az engedély V. pontja szerint kizárólag augusztus 1. és március 31. között végezhető tereprendezés, kotrás, iszap elhelyezés. A további természetvédelmi előírások szerint a hidromechanizációs kotrás során a Vituki által kifejlesztett halzárat, illetve halriasztót kell alkalmazni, a kotrás során a kivitelezőnek természetvédelmi szakvezetőt kell alkalmaznia, aki a kotrást természetvédelmi szempontból

103.K.700.488/2021/51.

felügyeli. Az engedély alapján sötétedés után és világosodás előtt tilos kotorni, mivel a halak nagyrésze ekkor keresi táplálékát. A természetvédelmi előírások szerint a munkálatok során a kikerülő növényzet égetése tilos és biztosítani kell azt is, hogy a munkavégzésre csak a kijelölt területrészekre kerüljön sor.

- [7] Az indokolás szerint összességében megállapítható volt, hogy a tervezett fejlesztés a nádas és más természetszerű élőhelyek területét nem csökkenti érdemlegesen, a bővítéssel érintett élőhelyek másodlagosak és a meglévő beépítettséggel szomszédosak. A tevékenység nem csökkenti az élőhelyek stabilitását, nem bontja tovább az elválasztott populációk kapcsolatait. A második ütemben a terület nyugati részén lagúnaszerű csónakázó csatorna létesül, amely egyben határa is lesz a fejlesztésben beavatkozással érintett területeknek és a természetközeli állapotban hagyott nádasnak. Az indokolás szerint amennyiben a beruházás a cölöpházakkal szomszédos, jelenleg közepes vagy rossz minőségű nádas foltokat feltáró csatornába bejutó vízmennyiséget növeli, valamint a víz mozgását fokozza, úgy a fejlesztésnek pozitív hozadéka is lehet. A közigazgatási döntés értelmében a vízfelület kiterjedése és ökológiai állapota a beruházás megvalósítása során nem csökkenne, sőt bővülne, az újabb csatornák kotrása és a nyílt vízfelületek terjedése következtében az élőhelyek tartós igénybevételének, jelentős leromlásának a lehetősége nem áll fenn. A kotrás a védett növényfajok állományát nem érinti, a vizsgált területeken közösségi jelentőségű növényfaj előfordulására nincs adat.
- [8] A határozat nem vitatta, hogy a Fertő nádas komplexuma méreténél fogva igen jelentős élőhelynek számít, a tervezett projekt a nádas és más természetszerű élőhelyek területét azonban nem csökkenti érdemlegesen, a bővítés során tervezett élőhelyek másodlagosak és a meglévő beépített területtel szomszédosak. A tevékenység tehát nem csökkenti az élőhelyek stabilitását, nem rontja tovább az elválasztott populációk kapcsolatait. A határozat előírta, hogy a tervezett beavatkozás során olyan technológiát és biztosítási rendszert kell alkalmazni, amely garantálja, hogy a szennyeződések ne jussanak az élővízbe, így a vízi élőlények károsodása kizárható legyen.
- [9] A környezetvédelmi engedély szerint a kivitelezési munkálatokat 2019. márciusában lehetett megkezdeni azzal, hogy azokat 2020. májusig befejezik.
- [10] A kivitelezési munkák megkezdődését követően, 2021 januárjában, az alperesi érdekelt néhány, a környezetvédelmi engedélyben szereplő természetvédelmi célzatú előírás módosítását kezdeményezte.
- [11] A módosító és így a per tárgyát képező határozat szerint az alaphatározat 19. pontjában szereplő előírások úgy módosultak, hogy a tervezett fejlesztéshez kapcsolódóan az érintett védett természeti- és Natura 2000 területen az állatvilág védelme érdekében kizárólag akkor végezhető március 31. és augusztus 1. közötti időszakban tereprendezés, kotrás, iszap elhelyezés, ha ezen munkálatok már a téli időszakban, a szaporodási időszakon kívül elkezdődtek és a kivitelezés, valamint az ezzel járó zavarás a területen folyamatosan zajlik. A vegetációs időszakban végzett kivitelezéshez természetvédelmi szakfelügyeletet kell biztosítani.
- [12] Az környezetvédelmi engedély III. fejezet 20. pontjában szereplő előírásokat a módosító határozat szerint olyan szövegezés váltotta, hogy a hidromechanizációs kotrás kezdetén a kotrógép néhány perces üres járatásával kell biztosítani azt, hogy a munkaterületen lévő halak, kételtűek elmenekülhessenek, ezáltal sérülésük, pusztulásuk elkerülhető legyen.

103.K.700.488/2021/51.

- [13] Módosult az alaphatározat III. fejezetének 22. pontja is olyan módon, hogy az éjszakai kotrás tilos.

A kereseti kérelem

- [14] A felperes a törvényes határidőn belül keresetet nyújtott be az alperesnél a Győri Törvényszékhez címezve, abban a perrel támadott döntés hatályon kívül helyezését és pernyertessége esetére az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.
- [15] A felperes keresetében tárgyalás nem kérte, tekintettel arra azonban, hogy az ügyben bizonyítást kellett lefolytatni, a bíróság tárgyalás kitűzéséről intézkedett.
- [16] A kereseti kérelem szerint a jogsérelmet az okozta, hogy az alperes eljárás a környezetvédelmi engedély kiadása során, illetve az azt módosító, a perrel támadott határozat meghozatala során sértette az Alaptörvény P) cikkében, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 5. §-ában, 6. § (2) bekezdésében, 7. § (2) és (3) bekezdésében, 16. § (1), (2) és (5) bekezdésében, 17. § (1) bekezdésében, 38. § (1) és (2) bekezdésében, 43. § (1) bekezdésében és 76/A. §-ában, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Natura 2000 rendelet) 10. § (1), (7), (8), (9) bekezdéseiben, 10/A § (1), (2), (3) és (4) bekezdésiben, valamint a vizes élőhelyek védelméről szóló 83/2014 (III. 14) Korm. rendelet (a továbbiakban: 83/2014 Korm. rendelet) 11. §-ában foglaltakat.
- [17] A felperes kereseti kérelme két részre tagolódik: III. 3.2. és III.3.3. pontja a már jogerős környezetvédelmi engedéllyel, III.3.3. és III.3.4. pontja, valamint IV. pontja a per tárgyát képező határozattal kapcsolatban fogalmazza meg álláspontját és jelöli meg az álláspontja szerinti, jogsérelmet okozó hatósági tevékenységeket.
- [18] A per tárgyát képező határozattal kapcsolatban a felperes úgy nyilatkozott, hogy annak a tereprendezés és iszapelhelyezés időszakára, az állatriasztás módszerére, valamint az éjszakai kotrás engedélyezésére vonatkozó előírásai jogsértőek.
- [19] A tereprendezés és az iszaplerakás időszakára vonatkozó rendelkezések jogsértő voltát a felperes azzal indokolta, hogy annak engedélyezése a Tvt. 16., 17., 31, 37., 38/A §-aiba, 43. §-ának (1) bekezdésébe és 56. § g) pontjába ütközik. Ez a rendelkezés a felperes szerint ellentétes a Natura 2000 rendelet 4. § (1) bekezdésében és 10. § (7) és (9) bekezdésében és foglaltakkal is.
- [20] Az állatriasztás módszerére vonatkozó hatósági rendelkezésekkel kapcsolatban a felperes a Tvt. 76/A (1) bekezdésének b) pontját jelölte meg.
- [21] Az éjszakai kotrás jogszabálysértő voltának alátámasztásául a felperes úgy nyilatkozott, hogy az az előző jogsértő rendelkezések alapján ellentétes a jogszabályokkal.
- [22] A felperes a perben tett állításainak igazolására bizonyítási indítványt terjesztett elő, a bizonyítási indítvány a bíróság későbbi felhívására tekintettel részben igazságügyi szakértő kirendelésére, részben pedig az MTA Biológiai Tudományok Osztálya állásfoglalásának a perben való felhasználására irányult. A felperes álláspontja szerint a keresetlevélhez is csatolt állásfoglalás azt támasztja alá, hogy a Fertő-tavi beruházás megvalósulása súlyosan károsítja a

103.K.700.488/2021/51.

tó növény- és állatvilágát a beépítendő területen és azon túl is, ezért pedig a beruházás leállítására lenne szükség.

A védirat

- [23] Az alperes védiratában és az ügyben tett további nyilatkozataiban a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a hatóság a megelőző eljárásban a per tárgya szerint irányadó anyagi és a közigazgatási eljárásra vonatkozó eljárási jogszabályok betartásával járt el.
- [24] Az alperes a felperes által hivatkozott jogsérelemre válaszolva úgy nyilatkozott, hogy a per tárgya szerinti GY/40/01956-18/2021. számú döntés III. pontja deklarálta azt, hogy a módosítás az alaphatározat egyéb rendelkezéseit nem érinti. Ennek ellenére az alperes szerint a kereseti tényállítások szinte teljes terjedelemben az 5906-34/2018. számú engedély határozatra vonatkoznak, ezért azokat a bíróságnak figyelmen kívül kell hagynia. Utalt az alperes arra is, hogy a 8755-34/2017. számú és az 5906-34/2019. számú határozatok jogerőre emelkedtek, azon döntések sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslattal nem támadhatóak.
- [25] A védirat szerint az 5906-34/2018. számú határozat alapját képező ügy a Modern Városok program keretében egyes turisztikai és városfejlesztési célra irányuló beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló 202/2017. (VII.10.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 8. pontja alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy, az alperes szerint a perrel érintett határozatában részletesen indokolta azt, hogy milyen feltételekkel járult hozzá a kezdeményezett módosításhoz annak érdekében, hogy az esetlegesen előforduló természeti értékek ne szenvedjenek kárt.
- [26] Utalt az alperes arra is, hogy az alaphatározatban előírt, Vituki által fejlesztett halzár, illetve halriasztó beszerzése már nem lehetséges, mivel azt kereskedelmi forgalomban már nem lehet kapni, a fejlesztőt felszámolták.
- [27] A védiratban foglaltak alapján az alperes az engedély-módosítási eljárás során megkereste a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságát, mint természetvédelmi kezelőt, hogy nyilatkozzon arról, hogy a folyamatos munkavégzés és a kotrógép munkakezdés előtti zaj- és rezgéskeltő egyhelyben járatása elegendő-e az esetlegesen előforduló védett természeti értékek megóvásához.
- [28] Az alperes szerint a védett fajokat egyedülként a szivárványos ökle képviselte a mintavételi helyszíneken, melynek egyedei egyedül a harmadik számú mintavételi helyszínen, a Virágos-majori csatornán kerültek kézre a felmérések során. Nem fordul elő a védirat alapján a Fertőtó másik három védett faunaeleme, a lápi póc, a kurta bajing és réti csík. A közösségi jelentőségű garda csak eseti jelleggel fordul elő a terület nyílt vizein, csak irodalmi adatokban találtak fogási eredményeket a kutatók.
- [29] A védirat értelmében a munkaterületen előforduló halfajok egyedei zömében nem állnak természetvédelmi oltalom alatt, a hidromechanizációs kotrás kezdetén a kotrógép néhány perces üres járatása pedig biztosítja azt, hogy a munkaterületen lévő halak, kételtűek zavarásmentes, biztonságos helyre menjenek anélkül, hogy megsérülnének, esetleg elpusztulnának.

103.K.700.488/2021/51.

- [30] A madarak esetében a folyamatos munkavégzés miatt a fészkelés a zavart munkaterületen meg sem kezdődik, mert erre a közeli érintetlen élőhely, illetve számukra a munkaterületen belüli elkülönített, vagy érintetlenül hagyott, jól lehatárolható területrészek megfelelő lehetőséget nyújtanak.
- [31] Rámutatott az alperes arra, hogy a felperes előtt nem ismert az, hogy az engedélyezési eljárás során az alperes milyen dokumentumok, tanulmányok, tények, kutatási eredmények, szempontok, mely irányadó jogszabályok és konkrét jogszabályhelyek alapján, milyen vizsgálatot folytatott le, és ezen vizsgálatokba kiket vont be. Nem ismert a felperes előtt az alperes szerint az sem, hogy az eljárás során ki és milyen nyilatkozatot tett, milyen tartalmú szakvéleményt készített, továbbá az sem, hogy az alperes ebből milyen következtetéseket vont le és milyen megállapításokat tett.
- [32] Az alperes szerint a felperes iratellenesen hivatkozott arra, hogy a kotrás éjjel is végezhető, hiszen a perrel támadott határozat II. fejezet 3. pontjának 22. pontja szerint az éjszakai kotrás tilos. Vitatta az alperes, hogy olyan riasztási kötelezettséget írt volna elő, mely védett természeti értékek károsításával, vagy elpusztításával jár.
- [33] A védirat értelmében már az alaphatározat kiadására vonatkozó közigazgatási eljárás során részletesen kidolgozott, a jogszabályi követelménynek megfelelő, szakértők által készített hatásvizsgálati dokumentáció állt rendelkezésre, amelyet a közreműködő szakhatóságok is megvizsgáltak és véleményeztek. Ezen iratanyag, mint okirati bizonyíték nem képezi jelen per előzményét és tárgyát sem, figyelemmel arra, hogy ezek a 2017. évi és 2018. évi döntések a keresetindítási jog ki nem merítése folytán anyagi jogerő hatással rendelkeznek.
- [34] Nem volt helytálló az alperes szerint azon felperesi állítás sem, mely szerint az engedélynek, illetve az engedélytől eltérő tevékenység elfogadására irányuló módosításnak ugyanolyan előírásoknak kell megfelelnie. Az alperes szerint nem kell ismét Natura 2000 hatásbecslési eljárást lefolytatni a beruházás keretében tervezett munkarészlet, kotrás miatt, hanem konkrét környezetvédelmi engedély módosítás várható és aktuális természetbeni állapotokat figyelembe vevő szempontjait kell a vonatkozó jogszabályok szerint értelmezni és a megfelelő jogszabályhelyekkel összhangban álló döntést hozni.

A bíróság döntése és a döntés jogi indoka

- [35] A felperes keresete nem alapos.
- [36] A bíróság döntésének meghozatala során a tárgyban irányadó jogszabályok között az Alaptörvény, a Tvt., a Natura 2000 rendelet, a 83/2014 Korm. rendelet, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.), valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) előírásait vette figyelembe.
- [37] *Az Alaptörvény P) cikkének (1) bekezdése alapján a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.*

103.K.700.488/2021/51.

- [38] *Az Alaptörvény P) cikkének (2) bekezdése alapján a termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása (1) bekezdés szerinti célok eléréséhez szükséges korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelés-szervezésre és a családi gazdaságokra, továbbá más mezőgazdasági üzemekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.*
- [39] *A Tvt. 5. §-a (1) bekezdése alapján minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme. Ennek érdekében a tőlük elvárható mértékben kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, következményeik megszüntetésében, a károsodás előtti állapot helyreállításában.*
- [40] *A Tvt. 5. § (2) bekezdése értelmében a természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.*
- [41] *A Tvt. 5. § (3) bekezdése szerint a természet védelméhez fűződő érdekeket a nemzetgazdasági tervezés, szabályozás, továbbá a gazdasági, terület- és településfejlesztési, illetőleg rendezési döntések, valamint a hatósági intézkedések során figyelembe kell venni. (4) Magyarország a természet védelme érdekében együttműködik más államokkal és nemzetközi szervezetekkel, illetve nemzetközi természetvédelmi szerződések részesévé válik. Magyarország nemzetközi egyezmény hiányában is figyelembe veszi más államoknak a természet védelméhez fűződő érdekeit.*
- [42] *A Tvt. 6. § (2) bekezdésében foglaltak értelmében a tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.*
- [43] *A Tvt. 7. § (2) bekezdése alapján a táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megóvása érdekében:*
- a) gondoskodni kell az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések külterületi elhelyezése során azoknak a természeti értékek, a mesterséges környezet funkcionális és esztétikai összehangolásával történő tájba illesztéséről;*
 - b) gondoskodni kell a használaton kívül helyezett épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések új funkciójának megállapításáról, illetve ennek hiányában megszüntetésükről, elbontásukról, az érintett területnek a táj jellegéhez igazodó rendezéséről;*
 - c) a település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a területfelhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére;*
 - d) művelési ág változtatás, más célú hasznosítás csak a táj jellegének, szerkezetének, a történelmileg kialakult természetkímélő használat által meghatározott adottságoknak és a természeti értékeknek a figyelembevételével lehetséges;*
 - e) biztosítani kell, hogy a gazdálkodással összefüggő épületek, építmények, létesítmények és berendezések elhelyezése, mérete, formája, funkciója és száma alkalmazkodjon a táj jellegéhez;*
 - f) a táj jellegének megfelelően rendezni kell a felszíni tájsebeket;*
 - g) autópályát, valamint a vadon élő állatfajok ismert vonuló útvonalait keresztező vonalas létesítményt úgy kell építeni, hogy a vadon élő állatfajok egyedeinek átjutása - megfelelő térközönként - biztosítva legyen;*

103.K.700.488/2021/51.

h) biztosítani kell a jellegzetes tájképi elemek fennmaradását.

A Tvt. 7. § (3) bekezdése szerint külterületi ingatlan, különösen természeti terület belterületté, illetve beépítésre szánt területté minősítésére akkor kerülhet sor, ha annak következtében a táj jellege, esztétikai és természeti értéke nem károsodik.

- [44] *A Tvt. 16. § (1) bekezdése értelmében a mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás (a továbbiakban: gazdálkodás) során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.*
- [45] *A Tvt. 16. § (2) bekezdése szerint a gazdálkodást a talajfelszín, a felszíni és felszín alatti formakincs, a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni.*
- [46] *A Tvt. 16. § (5) bekezdése alapján a vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait - a vizes élőhelyek védelme érdekében - meg kell őrizni. A vízépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.*
- [47] *A Tvt. 17. § (1) bekezdése értelmében a 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.*
- [48] *A Tvt. 38. § (1) bekezdése értelmében védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélyre szükséges különösen:*
- a) kutatás, gyűjtés, kísérlet végzéséhez, kivéve, ha a kutatást országos jelentőségű védett természeti területen az igazgatóság végzi;*
 - b) a gyepek feltöréséhez, felújításához, felületéhez, öntözéséhez, legeltetéshez, kaszáláshoz;*
 - c) a terület helyreállításához, jellegének, használatának megváltoztatásához;*
 - d) termőföldnek nem minősülő földterület rendeltetésének, termőföld művelési ágának a megváltoztatásához;*
 - e) az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa kivágásához, telepítéséhez;*
 - f) nád és más vízínövényzet égetéséhez, irtásához, aratásához, gyepek- és parlagterület, tarló és szalma égetéséhez, valamint - a kijelölt és kiépített tűzrakóhely kivételével - erdőterületen tűzgyűjtéséhez;*
 - g) növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységét befolyásoló vegyi anyagok felhasználásához;*
 - h) horgászathoz;*
 - i) közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez, sportversenyhez, technikai jellegű sporttevékenység folytatásához;*
 - j) járművel történő közlekedéshez, az arra kijelölt mezőgazdasági és erdészeti használatú utak, az engedélyezett tevékenységek végzéséhez szükséges munkagépek, valamint a feladatukat ellátó - külön jogszabályokban erre feljogosított - személyek járművei kivételével.*
- [49] *A Tvt. 43. § (1) bekezdése alapján tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kintzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.*

103.K.700.488/2021/51.

- [50] *A Tvt. 76/A. § (1) bekezdésének b) pontja alapján természetvédelmi hatósági ügyben a hiányzó bizonyíték az ügyfél nyilatkozatával nem pótolható.*
- [51] *A Natura 2000 rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1-3. számú mellékletben meghatározott fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.*
- [52] *A Natura 2000 rendelet 8. § (1) bekezdése alapján a Natura 2000 terület fenntartási céljainak elérését nem veszélyeztető vagy nem sértő és a Natura 2000 terület jelölésekor jogszerűen, végleges engedélynek megfelelően folytatott tevékenység korlátozás nélkül folytatható.*
- [53] *A Natura 2000 rendelet 10. § (1) bekezdése alapján olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak - a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel - vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.*
- [54] *A Natura 2000 rendelet 10. § (7) bekezdése értelmében a terv akkor fogadható el, illetve a beruházás akkor engedélyezhető, ha a hatásbecslés alapján megállapítható, hogy az a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére, illetve a Natura 2000 területre kedvezőtlen hatással nem jár, továbbá - a 4. § (1) bekezdésre figyelemmel - nem ellentétes a jelölés céljaival.*
- [55] *A Natura 2000 rendelet 10. § (8) bekezdése szerint, ha a terv, illetve a beruházás a hatásbecslés alapján a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatással jár, és a terv, illetve a beruházás megvalósítására egyéb ésszerű megoldás nincs, azonban a tervhez, illetve a beruházáshoz a 10/A. § (2)-(3) bekezdés szerinti közérdek fűződik, a terv elfogadható, illetve a beruházás engedélyezhető. A beruházást úgy kell megvalósítani, hogy az a lehető legkisebb kedvezőtlen hatással járjon.*
- [56] *A Natura 2000 rendelet 10.§ (9) bekezdése szerint a (8) bekezdés szerinti esetben a természetvédelmi hatóság a terv kidolgozója, illetve a beruházás engedélyese részére a Natura 2000 területek egységességének, valamint az élőhelyek és a fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, illetve elérése érdekében a várható kedvezőtlen hatással arányos, azt ellensúlyozó helyreállítási és fejlesztési feladat (a továbbiakban: kiegyenlítő intézkedés) elvégzését írja elő az érintett vagy más területen.*
- [57] *A Natura 2000 rendelet 10/A. § (1) bekezdése értelmében az a terv vagy beruházás, amely az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján jelentős hatással lehet valamely Natura 2000 területen előforduló, annak kijelölésének alapjául szolgáló, a 2. B) vagy 3. B) mellékletben felsorolt kiemelt közösségi jelentőségű fajra vagy a 4. B) mellékletben felsorolt*

103.K.700.488/2021/51.

kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusra, - a (3) bekezdés kivételével - kizárólag kiemelt fontosságú közérdekből fogadható el, illetőleg engedélyezhető.

- [58] *A Natura 2000 rendelet 10/A. § (2) alapján az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából kiemelt fontosságú közérdeknek minősül az emberi egészség és élet védelme, a köz biztonságának a fenntartása, valamint a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése.*
- [59] *A Natura 2000 rendelet 10/A. § (3) bekezdése értelmében a Natura 2000 területen előforduló kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusra vagy kiemelt közösségi jelentőségű fajra várhatóan jelentős hatással lévő olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amelyhez - a (2) bekezdésben felsoroltakon kívül - egyéb kiemelt fontosságú közérdek fűződik, ki kell kérni az Európai Bizottság véleményét. Egyéb kiemelt fontosságú közérdeknek minősülhetnek különösen a 4. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt, az ország társadalmi-gazdasági fejlődését szolgáló célok.*
- [60] *A Natura 2000 rendelet 10/A. § (4) bekezdése értelmében a (3) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése előtt az Európai Bizottság véleményét a természetvédelmi hatóság a 8. számú melléklet szerinti adatlap alapján - a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvényben foglaltak figyelembevételével - a miniszter útján kéri ki.*
- [61] *A 83/2014 Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése szerint az árvízvédelmi töltés hullámverés és jég elleni védelmére a vízügyi hatóság a védőerdő telepítését elrendelő hatósági határozatában*
a) a Duna mentén 60 méter,
b) a Tisza mentén 80 méter,
c) az a) és b) pontba nem tartozó folyók mentén 30 méter
szélességű védő erdősáv telepítését írhatja elő, amelynek költségeit a központi költségvetés viseli
- [62] *A 83/2014 Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése alapján a védő erdősáv szélességét a helyi körülmények - különösen az uralkodó szélirány, a vízmélység, a vízfelület nagysága, a termőhely szerint telepíthető fafajok, a hullámtér hasznosításának módja és az árvízvédelmi töltés kiépítettsége - együttes mérlegelésével, a jogszabályok védőerdőkre vonatkozó előírásaival összhangban, a védekezésért felelős véleményének kikérését követően, az erdészeti hatóság szakhatósági állásfoglalása figyelembevételével a vízügyi hatóság az (1) bekezdésben meghatározottól eltérő szélességben is meghatározhatja.*
- [63] *A 83/2014 Korm. rendelet 11. § (3) bekezdése szerint a védő erdősáv területének megfelelő rendezésével vagy vízelvezető csatornák létesítésével gondoskodni kell arról, hogy a védő erdősáv területén az árvíz után a védmű állékonyságát veszélyeztető pangó vizek ne maradjanak.*
- [64] *A Pp. 300. § (1) bekezdése alapján szakértőt kell alkalmazni, ha a jogvita kereteinek a meghatározásához vagy a perben jelentős tény megállapításához, megítéléséhez különleges szakértelem szükséges.*
- [65] *A Pp. 316. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a kirendelt szakértő szakvéleménye abban az esetben aggályos, ha az hiányos, illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit, homályos, önmagával, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, vagy egyébként a helyességéhez nyomatékos kétség fér.*

103.K.700.488/2021/51.

- [66] *A Kp. 88. § (1) bekezdésének értelmében a bíróság a keresetet elutasítja, ha a kereset alaptalan, ha a felperes jogának vagy jogos érdekének közvetlen sérelme nem állapítható meg, vagy ha olyan eljárási szabályszegés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt.*
- [67] A bíróság a perben a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között, a megvalósításának időpontjában fennálló tények és a közigazgatási döntés meghozatalának idején hatályos jogszabályok alapján vizsgálta.
- [68] A perben a bíróságnak azt kellett eldöntenie, hogy az alperes a perben támadott határozat meghozatalának idején hatályban lévő jogszabályok alapján, a rendelkezésre álló nyilatkozatok, adatok és iratok birtokában, azokból helytelen következtetést levonva, az irányadó jogszabályi rendelkezéseket jogsértően alkalmazva hozta-e meg határozatát.
- [69] A bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a per tárgyát a környezetvédelmi engedélyt módosító, GY/40/01956-18/2021. számú határozat képezi. Mivel a megelőző eljárásban született 8755-34/2017. számú és az 5906-34/2019. számú határozatok jogerőre emelkedtek és az abban foglaltak sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslással keretében nem voltak támadhatóak, a bíróságnak az említett közigazgatási döntésekkel kapcsolatban megfogalmazott felperesi állításokat vizsgálnia nem kellett. Ebből következően nem volt vizsgálható jelen eljárásban az a felperesi hivatkozás sem, hogy az alperes olyan tevékenységre adott engedélyt, amely az élőlények élőhelyének kedvezőtlen megváltozását eredményezi. A jogorvoslással nem támadható közigazgatási döntések alapján rögzíthető, hogy önmagában a munkaterület használata, illetve a tevékenység végzése a beruházás folytatása a az érintett területen jogszabálysértő módon kedvezőtlen eredménnyel nem jár.
- [70] Az eddig leírtak okán nem tartozott a bírósági felülvizsgálat körébe az a felperesi megállapítás sem, hogy az alperes jogsértően mulasztotta el vizsgálni azt, hogy milyen módon lehetne újra kedvező élőhelyé alakítani a munkaterületet. A bíróságnak a kereseti kérelem keretei között arról kellett döntenie, hogy a per tárgyát képező, kérelemre indult eljárásban az alperes jogsértően intézkedett-e a kérelemmel érintett módosítások engedélyezhetőségéről, vagy sem.
- [71] Mivel a felperes kereseti kérelmében a perrel támadott határozat három különálló rendelkezésével összefüggésben a felsoroltakon túl további jogsérelmet nem jelölt meg, a bíróságnak az ügyben az Alaptörvény P) cikkének (1) és (2) bekezdésében, a Tvt. 5. § (1) és (2) és (3) bekezdésében, 6. § (2) bekezdésében, 7. § (2) és (3) bekezdésében, a Natura 2000 rendelet 8. § (1) bekezdésében, 10/A. § (1), (2), (3), és (4) bekezdésében, végül a 83/2014 Korm. rendelet 11. § (1), (2) és (3) bekezdésében foglalt előírások esetleges megsértésével okozott jogsérelmet felől határoznia nem kellett.
- [72] Téves, általános, vagy kifejezetten a perben már nem támadható környezetvédelmi engedélyre vonatkozó jogszabályhely-megjelölés miatt nem kellett vizsgálnia a bíróságnak a Tvt. 16. § (1) bekezdésében, a Tvt. 16. § (5) bekezdésében, a Tvt. 38. § (1) bekezdésében, a Natura 2000 rendelet 10. § (1), (7) és (9) bekezdésében foglalt előírások mellőzésével megvalósított esetleges hatósági jogsértéseket.
- [73] A bíróság jelen eljárásban kizárólag azt vizsgálhatta, hogy az alperes jogsértően engedélyezte -e a kotrás tavasztól-őszig történő időszakra és az éjszakai órákra is kiterjedően való

103.K.700.488/2021/51.

kiterjesztését, valamint jogsértően jutott-e a arra a következtetésre, hogy a módosítással érintett riasztóeszköz alkalmas az élőlények távoltartására.

- [74] A tényállás feltárása és a közigazgatási döntés által okozott esetleges jogsérelem megállapítása érdekében a bíróság bizonyítási eljárást folytatott le, mely a felperes által tett bizonyítási indítványon alapult.
- [75] A bíróság 13. sorszámú végzésével tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről, jelesül arról, hogy a perben a felperes köteles bizonyítani azt, hogy a hidromechanizációs kotrás kezdetén a kotrógép néhány perces üresjáratásával a munkaterületen lévő halak, kételtűek elmenekülése, ezáltal sérülésük, pusztulásuk megakadályozása nem biztosítható. Tájékoztatta a bíróság a feleket arról is, hogy a fentiek megítélése szakkérdésnek minősül, ezért igazságügyi szakértő kirendelését indítványozhatják.
- [76] A felperes a bíróság felhívására szakértő kirendelését kérte és intézkedett a szakértői díjelőleg letétbe helyezéséről, erre tekintettel a bíróság ██████████ természetvédelmi igazságügyi szakértőt rendelte ki a perben felmerült szakkérdés megválaszolására. A bíróság a szakértő részére előírta, hogy a rendelkezésre álló szakirodalom, vagy igazságügyi szakértői gyakorlat alapján, szükség esetén a kotrást végző berendezés helyszíni szemléjével és üzemelésére vonatkozó műszaki dokumentáció feldolgozásával nyilatkozzon arra, hogy a hidromechanizációs kotrás kezdetén a kotrógép néhány perces üresjáratásával a munkaterületen lévő halak, kételtűek elmenekülése, biztosított-e, illetve, hogy az alkalmazott eljárással sérülésük, pusztulásuk megakadályozható-e.
- [77] Az igazságügyi szakértő szakvéleményét 21. sorszámmon terjesztette be a bírósághoz.
- [78] A bírósághoz benyújtott dokumentum szerint az igazságügyi szakértői vélemény részben a közigazgatási eljárásban fellelhető iratokon, részben a hidromechanizációs kotrógépekre vonatkozó műszaki leírásokon, a Fertő-tóban előforduló, természetvédelmi szempontból jelentős, vizekhez kötődő halak, kételtűek és gerinctelenek ökológiai sajátosságainak áttekintésén, valamint a hidromechanizációs kotrások élővilágra gyakorolt hatásairól szóló nemzetközi szakmai publikációkon alapult. A szakvélemény azonosította a Fertő-tó közösségi jelentőségű, vízhez kötődő fajait, ezek között a halakat, a kételtűeket és a gerincteleneket, valamint a Fertő-tó további, természetvédelmi szempontból fontos és vízhez kötődő fajait. Az előbbi csoportba tartozó fajok között a szakértő azonosította a balint, a réti csíkot, a gardát, a szivárványos öklét, a vöröshasú unkat, a dunai tarajos gótét, a díszes légivadászt és a lápi álarcos szitakötőt, utóbbi csoportban pedig a barna varangyot, a zöld varangyot, a zöld levelibékát, a barna ásóbékát, a kecskebéka fajcsoportot, a kis tavibékát, a sárgafoltos szitakötőt és az orvosi piócát.
- [79] A hidromechanizációs kotrók a szakértő szerint általánosságban a vízmeder alján felgyülemllett üledék kitermelésére és eltávolítására használt olyan gépek, melyek markolótengelyük segítségével fellazítják az üledéket és szívó-nyomó szivattyúk segítségével vízzel együtt kiszívják a kitermelendő anyagot. A keletkezett zagyot csővezetéken keresztül távolítják el a munkaterületről, akár nagyobb távolságra is. A szakértő kirendelő végzésben feltett kérdésre válaszolva a szakértő úgy foglalt állást, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok, a kérdéshez köthető tudományos publikációk és szakmai tapasztalatok alapján feltételezhető, hogy az ivadék kornál idősebb halak a kotrógép üresjáratásával keltett zajhatásra elkerülnek a kotrás helyszínét, így sérülésük és pusztulásuk minden bizonnyal elkerülhető. Ugyanakkor ikrastádiumban biztosan, ivadék korban pedig nagy valószínűséggel

103.K.700.488/2021/51.

fennáll a veszélye annak, hogy a halak nem tudnak elmenekülni a kotrógép elől a zaj hatására, gyengébb helyváltoztatási képességük és a zajterhelés keltette rezgések zavaró hatása miatt.

- [80] A szakvélemény szerint a halak ikrái április-május környékén jelennek meg a munkaterületen, ivadék korban a nyár végéig és ősz elejéig fordulnak elő, sérülésük és pusztulásuk akkor kerülhető el a legnagyobb biztonsággal, ha a kotrógép március 31. és szeptember 30. közötti időszakban nem üzemel.
- [81] A kételtűekkel kapcsolatban a szakértő előadta, hogy nincs információ arra nézve, hogy hogyan reagálnak a kotrógép keltette zajokra, illetve milyen hatással van rájuk a hidromechanizációs kotrás. Mivel lárva korban és kifejlett stádiumban is lassabban és kevésbé kitartóan képesek úszni, mint a halak, nem jelenthető ki, hogy a kotrógép üresjáratásának hatására biztonságos távolságba menekülnének. Előadta viszont a szakértő azt is, hogy a vízben történő telelés a potenciálisan érintett kételtű fajok tekintetében csak ritkán fordul elő, ismerve a munkaterületet és a környék természeti sajátosságait, a kotrással érintett terület elsősorban a kis tavibékák, nagy tavibékák és kecskebékák fajainak jelent szaporodóhelyet április és május környékén. Ezek a fajok erősebben kötődnek a vízhez kifejlett korban is, csak augusztus végén és szeptemberben kezdik el a vonulást a telelőterületekre. Amennyiben a kotrógép március 31. és szeptember 30. között nem üzemel, nem veszélyeztetheti a békafajok szaporodási időszakát, az ikrákat, a lárvákat és a kifejlett egyedeket sem. A szakértő összefoglaló megállapítása tehát arra utalt, hogy az ivadék kornál idősebb halak kivételével nem feltételezhető az, hogy az érintett szervezetek elmenekülnek a kotrógép üresjáratása során, erre korábbi publikált kutatás nem állt rendelkezésre. A halak és kételtűek sérülésének, pusztulásának elkerülése akkor biztosítható a legnagyobb valószínűséggel, ha a kotrások a vízi szervezetek partközeli aktív időszakán kívüli időintervallumban történnek, szeptember 30. és március 31. között.
- [82] A bíróság a szakértői véleményt megküldte a felek részére azzal, hogy az abban foglaltakra nézve a megjelölt határidőn belül észrevételeket tehetnek. A felperes 26. sorszámú beadványában úgy nyilatkozott, hogy a szakértő szakvéleményében foglaltakat nem kifogásolja.
- [83] Az alperes a szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatban 27. sorszámú beadványában fogalmazta meg észrevételeit. Az alperes szerint a beterjesztett szakvélemény metodikai okokból, az élővilággal kapcsolatos szakmai megállapításokat tekintve, a felhasznált szakirodalom szempontjából és egyéb okokból is aggályos volt. Az észrevételek első csoportjában foglaltak szerint az alperes úgy foglalt állást, hogy valójában sem szakirodalom, sem igazságügyi szakértői gyakorlaton alapuló tapasztalat nem áll rendelkezésre a teljes bizonyossághoz vezető szakvélemény kialakításához. Aggályosnak találta az alperes a szakértői véleményt abból a szempontból is, hogy az a Fertő-tó egészére tesz megállapításokat annak ellenére, hogy a beruházással érintett terület a Fertő-tó hazai oldalának kevesebb, mint fél %-át teszi ki. A hidromechanizációs kotrás élővilágra gyakorolt hatásával kapcsolatban tett megállapításokra vonatkozóan az alperes úgy nyilatkozott, hogy a pontosan alkalmazható szakirodalom és szakértői tapasztalat hiányában a végzésben megfogalmazott kérdésekre adott válaszok csupán hipotézisszerűek.
- [84] Az élővilággal kapcsolatos szakmai megállapításokkal összefüggésben az alperes indítványozta, hogy a szakvéleményben szereplő, döntően helyes megállapításokat a szakértő korlátozza a konkrét, beruházással érintett helyszínre, mivel a jogvita eldöntéséhez ennek a területnek a vizsgálata szükséges.

- [85] Az alperes az egyes állatfajokkal kapcsolatban is tételes megállapításokat tett a szakértői véleményben foglaltakra nézve. A gardával kapcsolatban az alperes úgy foglalt állást, hogy annak ikrái vízközt lebegnek, ezért az aljzatot alkotó lágy iszap hidromechanizációs kotrása nem lehet hatással a faj ikráira és ivadékaira. A réti csík esetében az alperes úgy nyilatkozott, hogy a Fertő-tó hazai oldalát tekintve kizárólag a nádasba záródott öblökben fordul elő, vízínövényekkel dúsan benőtt és mocsarasodó területeken, ilyen jellegű víztestet azonban a beruházás sehol nem érint. A szivárványos öklével kapcsolatban az alperes kifejtette, hogy reprodukciós stratégiája egyedi, nagyobb méretű tavi kagylóhoz kötődik, mivel az ikrák a kagyló kopoltyúlemezei között fejlődnek, azonban a kagylók megtapadása számára alkalmas, kemény aljzatú, növényzetben gazdag vízteret nem érint a kotrás. A díszes légi vadász, a lápi álarcos szitakötő, a lápi aca, a sárga foltos szitakötő esetében az alperes rámutatott arra, hogy a rendelkezésre álló szakirodalom nem jelzi jelenlétüket, ahogy a Natura 2000 fenntartási terv V-01 kezelési egységében egyik kételtű faj sem szerepel, mint az élőhely tekintetében érintett faj. Az alperes utalt arra is, hogy vöröshasú unka, dunai tarajos gőte, zöld varangy, barna ásóbéka és zöld levelibéka a kotrással érintett területen nem fordul elő, a kis tavibéka áttelelése nem a kotrás helyszínén történik, a nagy tavibéka bár előfordul, de nem jellemző a mocsaras területeken, az orvosi pióca pedig a kotrás helyszínén ugyancsak nem lelhető fel.
- [86] Az alperes észrevételezte azt is, hogy a vizsgálni kívánt kérdés teljesen egyedi, ezért a rendelkezésre álló szakirodalom nem ad elég támpontot a megválaszolásra és a szakértői vélemény mellékleteként felsorolt irodalmi hivatkozások többsége sem érinti közvetlenül a szakvélemény kérdésköreit. Az alperes felhívta a figyelmet arra is, hogy a Fertő-tó hazai oldalán a kotrástól függetlenül természetes körülmények között a lebegő üledék koncentrációja magas, a Fertő-tó élővilága eleve a magas lebegőanyag koncentrációhoz alkalmazkodott, a hidromechanizációs kotrógép által minimálisan felkavart üledék ezért nem jelent kedvezőtlen hatást.
- [87] Az alperes észrevételeivel együtt újabb kérdések megválaszolását indítványozta a szakértő esetében. Arra tekintettel, hogy az alperes észrevételei részben a szakvélemény módszertanát, részben pedig a per tárgyát képező szakkérdésre vonatkozó szakmai megállapításokat érintették, a bíróság 28. sorszámú végzésében felhívta a szakértőt, hogy válaszoljon a 27. számú beadvány IV. pontjában feltett kérdésekre. Felhívta a bíróság a szakértőt arra is, hogy nyilatkozzon a beadvány I.-III. pontjában megfogalmazott alperesi észrevételekre, ennek körében pontosítsa a hazai gyakorlati tapasztalatok hiányára, a külföldi szakirodalomra, a víz zavarossá tételére, a zajhatásra és az adott környezet sajátosságaira, végül a korábbi kotrások eredményére vonatkozó megállapításait is.
- [88] A bíróság felhívására válaszolva a szakértő 30. sorszámmon terjesztette elő szakértői véleményének kiegészítését, abban úgy nyilatkozott, hogy a rendelkezésre álló szakirodalom a kirendelésben feltett kérdés megválaszolásához megfelelő, releváns és korszerű, feldolgozásuk és értelmezésük a tudományos munkákkal szemben is támasztott követelményeknek megfelelően történt. A helyszíni vizsgálat mellőzésével kapcsolatban feltett kérdésekre válaszolva a szakértő előadta, hogy a területet szakmai munkájából kifolyólag jól ismeri, a bíróság pedig csak arra kérte fel a szakértőt, hogy csak szükség esetén intézkedjen a kotrást végző berendezés helyszíni szemléről. A szakértő előadta, hogy a Fertő-tavon több alkalommal végzett megfigyeléseket különböző víz és vízhez kötődő szervezeteken, és ezért a szakvélemény nem mellőzi helyszíni tapasztalatot sem. A szakértő szerint az alperes az észrevételek között több alkalommal helytelenül értelmezte az igazságügyi szakvéleményben felhasznált szakirodalom tartalmát, nem kezelte külön a

103.K.700.488/2021/51.

publikációk saját eredményeit és a hivatkozott adatokat, az eredményeket nem az alkalmazott módszertan alapján értelmezte, helytelenül vont le következtetéseket a Fertő-tó lebegőanyag koncentrációjával kapcsolatban.

- [89] Az érintett fajok áttekintésére vonatkozó alperesi észrevételekre vonatkozóan a szakértő előadta, hogy azok kiemelt természetvédelmi jelentőségük okán szerepeltek részletesebben a szakvéleményben, ezen kívül természetesen egyéb halfajok is előfordulhatnak a Fertő-tóban és a hidromechanizációs kotrással érintett területeken. A további fajok áttekintése a szakvéleményben a szakértő meglátása szerint okafogyottá vált azért, hogy a felsorolt fajok között is előfordultak már olyanok, amelyekre kedvezőtlen hatást gyakorolt a kotrás. A szakértő szerint a rendelkezésre álló szakirodalom, az érintett fajok ökológiai jellemzői és a perbeli szakértő szakmai ismeretei alapján nem lehet egyértelműen megbizonyosodni arról, hogy a hidromechanizációs kotrógép üresjáratásával az érintett szervezetek biztonságos távolságba menekülnek, illetve, hogy a sérülésük és pusztulásuk megakadályozható. Ahogy az igazságügyi szakvéleményben is szerepel, elsősorban az ivadék korú halak, illetve a nászidőszakot töltő egyes kételtű fajok lehetnek kitéve a kotrógép hatásának. Ha ezeket a fejlődési stádiumokat és periódusokat időben elkerüli a kotrás, nem feltételezhető a károsodásuk.
- [90] A szakértői vélemény kiegészítésével kapcsolatban a felperes úgy foglalt állást, hogy az ügy érdemére nézve tett szakértői megállapításokkal egyetért.
- [91] Az alperes szerint a bíróság által kirendelt szakértő szakvéleménye a kirendelésben foglalt előírásoknak nem tett maradéktalanul eleget. A perszakértő megállapításait nem a konkrét beruházási terület, hanem a konkrét technológiai jellemzők figyelembevétele alapozta meg. Felhívta a figyelmet arra, hogy a beruházási területen természetvédelmi oltalom alatt álló halak és kételtűek nincsenek, más fajok egyedeinek esetleges jelenléte esetén pedig az alperes komplex feltételrendszer előírásaival biztosított az egyedek védelmét, ezért nem merült fel olyan körülmény, amely az engedély módosítására irányuló kérelem elutasítását jogszerűen lehetővé tette volna. Az alperes szerint a perszakértő feladata a hidromechanizációs kotrás munkaterületen lévő halakra és kételtűekre gyakorolt hatásának vizsgálata volt, a perszakértő azonban a releváns tények tekintetében szakértői véleményében, valamint a kiegészítő véleményben is helytelen következtetésre jutott. Az alperes szerint a beruházási területen a releváns fajok jelenléte ténykérdésnek minősült, ezek közül azonban a szakértő több faj egyedeit úgy vizsgálta, hogy azok nem fordultak elő a munkaterületen. Az alperes a perben tett állításainak igazolására ökológiai kutatási jelentést csatolt észrevételeihez, valamint utalt arra is, hogy a megjelölt elektronikus elérhetőségeken látható fotók és videofelvételek alapján a kotrógép motorja nem keltett turbulenciát, ezért bizonyítottan nem zavarta és károsította a halállományt. Utalt az alperes a kotrógép műszaki specifikációjára is, mely szerint a változtatható fordulatszámú marófejjel minimalizálható a kotrandó víz zavarodottsága, amely a legtöbb munkaterületen alapkövetelmény.
- [92] Az alperes álláspontja szerint nemcsak a kotrógép néhány perces üresjáratásának elriasztó hatásán múlik az, hogy a konkrét beruházás hidromechanizációval érintett területén kizárható a káros természetvédelmi hatás, hanem azon is, hogy ezen tevékenység már a téli időszakban elkezdődött, így a halak, kételtűek eleve a kotrással érintett területen kívül kerestek szaporodóhelyet.
- [93] A bíróság a perben először a szakvélemény formai követelményeinek teljesülését vizsgálta. A bíróságnak a szakvélemény formai ellenőrzésének keretében vizsgálnia kellett, hogy a

103.K.700.488/2021/51.

szakértő teljeskörűen eleget tett-e a kirendelő végzésben foglaltaknak, részletesen indokolt véleményt adott-e, azaz: eleget tett-e a szakvéleménnyel szemben támasztott tartalmi minimum követelményeknek. A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a bizonyításra kötelezett felet, jelen perben a felperest terhelte. Ez a kötelezettség magában foglalta azt a terhet is, hogy amennyiben a bíróság a szakvéleményben nyilvánvaló módszertani hibát, számítási problémát, ellentmondást nem talál és azt egyéb okból sem tartja aggályosnak, a bizonyító fél köteles a szakvélemény aggályosságát bizonyítani, amennyiben az a pervitel szempontjából érdekében áll.

- [94] A szakvélemény formai ellenőrzését követően a szakvélemény megállapításai kerültek a bíróság vizsgálatának középpontjába. A bíróság megállapítása szerint a bizonyítási eljárás során keletkezett szakvélemény nem volt hiányos, tartalmazta a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit, nem volt homályos, illetve önmagával ellentétes. A szakvéleményből a bíróság számára az ügy eldöntéséhez szükséges tények megállapíthatóak voltak.
- [95] A szakértői véleménnyel és a szakértői vélemény kiegészítésével kapcsolatban felmerült kérdések megválaszolása érdekében a bíróság a per 2022. október 27-én tartott tárgyalásán a bíróság a szakértőt személyesen hallgatta meg.
- [96] A bíróság felhívására készült szakértői véleményben, annak kiegészítésében, valamint a szakértő személyes meghallgatása során egyértelművé vált, hogy a releváns állatfajok tekintetében a módosítással érintett tevékenység legfeljebb közvetett hatást gyakorol, azonban ez a hatás is csak feltételezhető. Egyedül a garda, illetve a kételtűek esetében nyilatkozott a szakértő is úgy, hogy elképzelhető, hogy egyes egyedek a munkavégzés szüneteiben a munkaterületre visszatérhetnek. A legtöbb állatfajnál, azonban egyszerű feltételezés volt a közvetett hatás, tehát maga a szakértő sem tett olyan nyilatkozatot, mely szerint a kotrással érintett területet szaporodás céljára közvetlenül ezek az élőlények használhatnák.
- [97] Fontos rögzíteni, hogy a bíróság a szakvéleményt a perben felmerült, a bíróság kompetenciájába nem tartozó kérdések megválaszolása érdekében használja fel. Amennyiben a perben felmerült ténykérdések tekintetében a szakvélemény egyértelmű és nem aggályos, a bíróság a jogvitában felmerült jogkérdésben juthat a szakértőétől eltérő következtetésre.
- [98] A speciális kérdések megválaszolása érdekében a szakértő az egyáltalán rendelkezésre álló szakirodalmat megfelelő részletességgel dolgozta fel, a perben felmerült kérdéseket pedig a fajtajegyzék, a személyes tudományos és gyakorlati tapasztalat felhasználásával válaszolt meg. Azokban a kérdésekben, ahol szakirodalom, személyes tapasztalás, megfelelő állatélettani előírás, vagy megfigyelési módszer nem állt rendelkezésre, a szakértő saját ismereteit a rendelkezésre álló adatokból eredeztethető feltételezésekkel pótolta. A szakvélemény bizonyítékokkal és szakmai tapasztalatokkal alátámasztott részét úgy tekintette, mint amely világossága, és összefüggései okán alkalmas a perben felmerült szakkérdések eldöntésére.
- [99] A szakvélemény rögzítette azt is, hogy a felnőtt egyedek, amennyiben a munkaterületre tévednek, a kotrógép üresjáratának hatására képesek elmenekülni. Az egyedfejlődés önálló mozgásra képtelen szakaszában lévő állatok számára pedig a korábbi engedélyben rögzített technológia sem nyújtott volna megoldást.

103.K.700.488/2021/51.

- [100] Ezeket a megállapításokat - összevetve azzal, hogy szaporodás céljára a szakvélemény alapján - sem a garda, sem a megjelölt kételtűek nem használják az érintett területet, a bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a bizonyítás során nem állt rendelkezésre olyan adat, amely a kedvezőtlen hatást alátámasztaná.
- [101] A kotrás során felkavart üledék közvetett hatására nézve szakirodalom nem állt rendelkezésre, az ezzel kapcsolatos szakértői megállapítások is feltételezésen alapultak, ezért az ezzel kapcsolatos állítások nem voltak alkalmasak a felperes által hivatkozott jogsérelem igazolására.
- [102] Ahogy arra már a bíróság rámutatott: a garda, illetve a kételtűek esetében rögzítette azt a szakértő, hogy a munkaterületre adott esetben visszatérhetnek, ugyanakkor a garda előfordulására nem volt egyértelmű adat, a kételtűek esetében viszont arra volt egy egyértelmű adat, hogy a kételtűek élőhelyként a munkaterülettől nyugatra lévő nádist használják. Ezzel összhangban a szakértő a tárgyaláson nyilatkozott arra vonatkozóan is, hogy kételtűek elsősorban a part menti részen szaporodnak. A bíróság a rendelkezésre álló adatok és nyilatkozatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a releváns egyedek éjszakai visszatérésére csekély az esély, pontosan azért, mert a szakértői vélemény szerint egyébként sem használják szaporodás céljára a kotrással érintett területet.
- [103] Fontos azt hangsúlyozni, hogy a Natura 2000 rendelet perben irányadó rendelkezései alapján a fajok, illetve azok élőhelyének a fenntartása a cél. Különbséget kell tehát tenni a fajok és annak egyes egyedeinek védelme között. Nem vitás, a tó medrét érintő kotrás hatással lehet a jelenlévő állatfajok egyedeire, azonban jogsérelmet ezzel kapcsolatban megállapítani akkor lehet, ha a módosítással érintett tevékenység a fajokra, mint az egyedek összességére, egészre, illetve a területen jelenlévő fajok élőhelyének egészére jelent veszélyt. Az, hogy egyes a perrel érintett területen egyes egyedek előfordulhatnak, illetve az emberi beavatkozás következtében elpusztulhatnak, nem áll összhangban azzal a Natura 2000 rendeleti szabállyal, mely szerint az élőhelyek, illetve a fajok fenntartása a cél. Mivel megállapítható volt, hogy a területet élőhelyként és szaporodási helyként az érintett egyedek általában nem használják, az egyes, a kotrás ellenére is csak feltételezhetően jelen lévő egyedek védelme a beruházással szemben aránytalan korlátozás lenne. Ugyanígy aránytalan korlátozás jelentene a kotrási időszak kérelemben foglaltak szerinti bővítése iránti kérelem elutasítása is.
- [104] A bíróság azért mellőzte a felperes az eljárás során saját álláspontjának az igazolására benyújtott pályázati eljárásban készült nyilatkozatának, illetve az MTA állásfoglalásának értékelését, mivel ezek a dokumentumok a bizonyítékként történő felhasználásra nem voltak alkalmasak. A pályázati eljárásban készült egyoldalú nyilatkozat nyilvánvalóan nem szolgálhat annak a ténynek a bizonyítására, hogy a kotrás kiterjesztése azért sérelmes a fajok egyes egyedeinek számára, mert azok a munkaterületre a kotrások közötti időszakokban visszatérhetnek. A felperes által csatolt MTA-állásfoglalás ugyancsak olyan általános vélemény, mely nélkülözi az ügyre vonatkozó tények, adatok egyedileg történő értékelését és a szakvéleménnyel szemben támasztott jogszabályi feltételeket.
- [105] A kereseti kérelemben helyesen és a perrel támadott határozattal kapcsolatban megjelölt jogszabályhelyek esetében a bíróság jogsérelmet nem tudott megállapítani. A felperes nem igazolta, hogy az alperes által engedélyezett tevékenység a Tvt. 16. § (2) bekezdésében foglaltak értelmében a felszín alatti természetes élővilág maradandó károsodásával, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulásával, a biológiai sokféleségük számottevő csökkenésével járna. Nem igazolta a felperes azt sem, hogy a hatóság eljárása és döntése

103.K.700.488/2021/51.

ellentétes lett volna Tvt. 17. § (1) bekezdésében foglaltakkal, mely szerint a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A szakértői bizonyítás nem igazolta a Tvt. 43. § (1) bekezdésében foglalt előírások megsértését, mely alapján az alperes által engedélyezett tevékenység védett állatfajok egyedének zavarására, károsítására, kínzására, elpusztítására, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetésére, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolására, vagy károsítására vezetne.

- [106] A bíróság az eddig leírtak értelmében arra a következtetésre jutott, hogy a per tárgya szerinti közigazgatási tevékenység jogsértést nem valósított meg, az alperes eljárása és határozata a kereseti kérelem által sérelmezett körben a Tvt. 16. § (2) bekezdésében, 17. § (1) bekezdésében és 43. § (1) bekezdésében foglaltakat nem sértette, erre tekintettel az alaptalan keresetet a Kp. 88. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a rendelkező részben írtak szerint elutasította.
- [107] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási jogvita elbírálása iránti közigazgatási per és egyéb közigazgatási bírósági eljárás illetéke 30.000 Ft.
- [108] A bíróság a perben feljegyzett kereseti illeték viseléséről az Itv. 59. § (1) bekezdése, valamint a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, továbbá a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.
- [109] A bíróság a pernyertes fél által az Országos Bírósági Hivatal elnöke által rendszeresített nyomtatványon felszámított perköltség viseléséről a Kp. 35. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Pp. 83. §-ban és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletben foglaltak szerint rendelkezett.
- [110] A fellebbezési jogot a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Győr, 2022. december 5.

a tanács elnöke

bíró

bíró

103.K.700.488/2021/51.

A kiadmány hiteléül:

kiadó